

DOMSTOLENS DOM
av den 24 oktober 1973*

I mål 9/73

har Finanzgericht i Baden-Württemberg till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Carl Schlüter, Osnabrück

och

Hauptzollamt Lörrach.

Begäran avser tolkningen av artiklarna 5 och 107 i EEG-fördraget och av rådets resolution av den 22 mars 1971 om det gradvisa genomförandet av den ekonomiska och monetära unionen i gemenskapen (EGT nr C 28, 27.3.1971, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), samt om tolkningen av giltigheten av rådets förordning nr 974/71 av den 12 maj 1971 om vissa konjunkturpolitiska åtgärder som skall vidtas inom jordbrukssektorn till följd av den tillfälliga utvidgningen av fluktuationsmarginalerna för vissa medlemsstaters valutor (EGT nr L 106, 12.5.1971, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) och kommissionens förordningar nr 1013/71 (EGT nr L 110, 18.5.1971, s. 8, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), nr 1014/71 (EGT nr L 110, 18.5. 1971, s. 10, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) och nr 501/72 (EGT nr L 60, 11.3.1972, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena A. M. Donner och M. Sørensen, samt domarna R. Monaco, J. Mertens de Wilmars (referent), P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh och A. J. Mackenzie Stuart,

generaladvokat: K. Roemer,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 Genom beslut av den 8 november 1972, som inkom till domstolens kansli den 19 februari 1973, har Finanzgericht i Baden-Württemberg begärt att domstolen skall meddela förhandsavgörande om tolkningen och giltigheten av flera bestämmelser, såväl i rådets förordning nr 974/71 av den 12 maj 1971 om vissa konjunkturpolitiska åtgärder som skall vidtas inom jordbrukssektorn till följd av den tillfälliga utvidgningen av fluktuationsmarginalerna för vissa medlemsstaters valutor (EGT nr L 106, 12.5.1971, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) som i kommissionens förordningar nr 1013/71, 1014/71 (EGT nr L 110, 18.5.1971, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) och 501/72 (EGT nr L 60, 11.3.1972, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), vilka antagits till följd av den förstnämnda förordningen, samt om tolkningen av artiklarna 5 och 107 i EEG-fördraget och av den resolution som antagits av rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar den 22 mars 1971 om det gradvisa genomförandet av den ekonomiska och monetära unionen inom gemenskapen (EGT nr C 28, 27.3.1971, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

2 Sökanden i målet vid den nationella domstolen, som den 15 mars 1972 förde in 7 247 kg emmentaler- och gruyèreost från Schweiz till Förbundsrepubliken Tyskland, krävdes med tillämpning av förordning nr 974/71 på ett utjämningsbelopp på 45:50 D-mark per 100 kg, som för produkter enligt nr 0404 i Gemensamma tulltaxan beräknats på grundval av bilagorna till förordning nr 501/72 av den 9 mars 1972, som fastställer de utjämningsbelopp som var tillämpliga vid tidpunkten för den omtvistade importen.

Sökanden bestred att systemet med utjämningsbelopp, som infördes genom förordning nr 974/71, är förenligt med fördraget och väckte talan vid Finanzgericht riktad mot de belopp som utkrävts av honom.

Analys av systemet med utjämningsbelopp

3 Det ständigt ökade tillflödet av utländsk valuta och kortfristigt spekulations-

kapital under de första månaderna år 1971 och effekterna av detta förhållande i vissa medlemsstater, särskilt i Förbundsrepubliken Tyskland och Nederländerna, föranledde rådet att i sin resolution av den 9 maj 1971 (EGT nr C 58, 10.6.1971, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) ge uttryck för sin förståelse för "att dessa länder i vissa fall under en begränsad tid kan utvidga de tillåtna fluktuationsmarginalerna för sin valuta i förhållande till dess (aktuella) paritet".

I samma resolution underströk rådet att ett sådant system med flytande kurser under normala förhållanden är oförenligt med en väl fungerande gemensam marknad och betonade "för att undvika att ensidiga åtgärder skulle vidtas" nödvändigheten av att "utan dröjsmål i enlighet med artikel 103 i fördraget".... vidta lämpliga åtgärder på jordbruksområdet.

- 4 Marknadsorganisationen på jordbruksområdet syftar bland annat till att säkerställa en skälig levnadsstandard för jordbruksbefolkningen och att stabilisera marknaderna, särskilt genom ett system med fasta priser, som omfattar fastställande av riktpriser, tröskelpriser och interventionspriser, baserade på fasta växelkurser i de olika medlemsstaterna i förhållande till en beräkningsenhet.

Eftersom nya pariteter inte kunde fastställas så länge som D-marken och florinen flöt fritt, skedde fortsättningsvis fastställandet och beräkningen av önskvärda prisnivåer för produkter med fastställda interventionspriser, och för sådana produkter vars pris var beroende av priset på de förstnämnda, på grundval av de pariteter som tidigare anmälts till IMF, även beträffande Nederländerna och Förbundsrepubliken Tyskland.

Även om dessa priser på så sätt i princip förblev oförändrade sjönk de dock, särskilt uttryckta i D-mark, i proportion till effekten av den faktiska revalveringen av denna valuta, och förorsakade därigenom, till skada för producenterna, störningar i handelsutbytet med jordbruksprodukter, som dessutom var av sådan art att de i ifrågavarande medlemsstat skapade störningar i det interventionssystem som införts genom gemenskapslagstiftningen.

- 5 Rådet fann därför att de åtgärder som behövde vidtas omgående måste bestå i att man införde ett system med utjämningsbelopp som dessa medlemsstater skulle bemyndigas att ta ut vid import och bevilja vid export i handelsutbytet med såväl övriga medlemsstater som med tredje land och som syftade till att neutralisera effekten av valutaåtgärderna på priserna på de basprodukter, för vilka interventionspriser fastställs, liksom på de jordbruksprodukter vars priser är beroende av interventionspriserna.

6 Enligt artikel 2 i förordning nr 974/71 erhålls dessa utjämningsbelopp genom att man på priset på de jordbruksprodukter för vilka interventionsåtgärder förutses tillämpar en procentsats som svarar mot skillnaden mellan den nationella valutans officiella kurs och dennas faktiska kurs i förhållande till US-dollar.

För övriga produkter som omfattas av förordning nr 974/71 är utjämningsbeloppen lika med de effekter på priset på dessa produkter som fås vid tillämpningen av utjämningsbeloppet på priset på den produkt som de är beroende av.

Enligt sista meningen i artikel 1 i samma förordning får utjämningsbelopp dessutom bara tas ut om valutaåtgärderna skulle leda till störningar i handelsutbytet med jordbruksprodukter.

Det är kommissionens sak att när förvaltningskommittéerna yttrat sig avgöra om en sådan situation föreligger.

Enligt artikel 8 i nämnda förordning skulle denna upphöra att gälla i det ögonblick då alla berörda medlemsstater på nytt tillämpade de internationella bestämmelserna om tillåtna kursfluktuationer runt den officiella pariteten.

7 På grund av den ogynnsamma utvecklingen av valutasituationen, särskilt upphävandet av dollarns konvertibilitet den 15 augusti 1971 och införandet från och med den 23 augusti 1971 av en flytande valuta för den belgisk-luxemburgska ekonomiska unionen, utsträcktes systemet med utjämningsbelopp till att omfatta ett större antal produkter och till import till och export från dessa medlemsstater.

Vid konferensen i Washington den 18 december 1971 antogs nya snäva växelkursband gentemot dollarn i form av centralkurser, som dock medgav en utvidgning av tillåtna kursfluktuationer jämfört med dem som antogs genom Bretton Woods-avtalen.

Eftersom dessa beslut emellertid inte ledde till någon officiell ändring av pariteterna och upplösningen av valutasystemet fortsatte, utsträcktes systemet med utjämningsbelopp till Frankrike och Italien och till alla de jordbruksprodukter som omfattas av artikel 1 i förordning nr 974/71.

8 Efter de tilldragelser som utlöste rättstvisten gjorde rådet genom rådets förordning nr 2746/72 av den 19 december 1972 (EGT nr L 291,

28.12.1972, s. 148, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) systemet med utjämningsbelopp obligatoriskt och "införlivade" det i den gemensamma jordbrukspolitiken genom att grunda det på artiklarna 28, 43 och 235 i fördraget.

- 9 Rådet och kommissionens interventioner bör värderas mot bakgrund av den ovan beskrivna situationen och dess fortsatta utveckling.

1 - Den första frågan

- 10 Den första frågan går ut på om förordning nr 974/71 är giltig såtillvida som den medger att utjämningsbelopp tas ut vid import från tredje land.

a) *Rättslig grund för förordning nr 974/71*

- 11 Denna fråga går i första hand ut på om förordningens giltighet kan påverkas av att den grundar sig på artikel 103 i fördraget, fastän denna bestämmelse inte omfattar den gemensamma jordbrukspolitiken, vilken regleras av de särskilda bestämmelserna i artikel 38-47 i fördraget, eller i vart fall av att artikel 103 bara medger att man vidtar konjunkturpolitiska åtgärder, till vilken kategori de omtvistade åtgärderna inte hör.

- 12 Enligt artikel 40 i fördraget skall medlemsstaterna senast vid övergångstidens utgång genomföra den gemensamma jordbrukspolitiken, och för att nå de mål som avses i artikel 39 skall de upprätta en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna.

Enligt samma bestämmelse kan denna gemensamma organisation omfatta alla nödvändiga åtgärder, särskilt prisregleringar, stöd till produktion och saluföring, system för lagring och överföring och gemensamma anordningar för stabilisering av importen och exporten.

Enligt artikel 43.2 tredje stycket skall rådet, på förslag från kommissionen och efter att ha hört församlingen, från utgången av övergångstidens andra etapp med kvalificerad majoritet utfärda förordningar, direktiv eller beslut på dessa områden.

Av dessa bestämmelser framgår att de befogenheter som tillhandahålls för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken inte bara omfattar

eventuella strukturåtgärder utan också lämpliga konjunkturpolitiska interventioner för denna produktionssektor, vilka rådet har befogenhet att vidta med iakttagande av det föreskrivna beslutsförfarandet.

- 13 Artikel 103 handlar däremot om medlemsstaternas konjunkturpolitik, som dessa skall betrakta som en fråga av gemensamt intresse.

Den omfattar således inte de områden som redan är gemensamma, som till exempel organisationen av jordbruksmarknaderna.

Syftet med artikel 103 är både att samordna medlemsstaternas ekonomiska politik och att i enlighet med punkt 2 i den artikeln besluta om lämpliga gemensamma åtgärder.

- 14 Frisläppandet av växelkurserna för de tyska och nederländska valutorna, vilket ansågs nödvändigt för att dämna upp inflödet av spekulationskapital till Förbundsrepubliken Tyskland och Nederländerna, satte den gemensamma marknadens enhet på spel och gjorde det nödvändigt att vidta åtgärder för att bevara mekanismerna och målen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Införandet av utjämningsbelopp syftade inte till ett ytterligare skydd utan till att bibehålla enhetliga priser, grundvalen för den nuvarande organisationen av marknaderna, trots att man tillfälligt övergav de fasta pariteterna; på så sätt undvek man störningar i systemet med interventionspriser, och man bibehöll ett normalt handelsflöde av jordbruksprodukter mellan medlemsstaterna och med tredje land.

Dessa åtgärder, som huvudsakligen var av tillfällig natur, och som temporärt skulle utjämna de skadliga effekterna av de nationella valutaåtgärderna för att bevara ett av den ekonomiska integrationens väsentliga resultat, borde normalt ha vidtagits inom ramen för rådets behörighet enligt artiklarna 40 och 43, och enligt de där föreskrivna förfarandena, särskilt efter samråd med församlingen.

- 15 Den långa tid som krävs för att genomföra de förfaranden som föreskrivs i artiklarna 40 och 43, kunde dock hota ifrågasvarande gemensamma marknadsorganisationer genom att visst okontrollerat handelsutbyte kunde äga rum.

Eftersom det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken inte finns någon beredskap för att snabbt kunna vidta nödvändiga åtgärder för att bemöta en sådan valutasituation som beskrivs ovan, kan man utgå från att

rådet var berättigat att interimistiskt använda sig av de befogenheter som det tilldelats enligt artikel 103 i fördraget.

Även om det faktum att de händelser som rådet måste bemästra inträffade plötsligt, åtgärderna måste vidtas skyndsamt, situationen var allvarlig och åtgärderna vidtogs inom ett område som var nära knutet till medlemsstaternas valutapolitik, vars följder delvis skulle rättas till genom dessa åtgärder, således kunde leda till tillämpning av artikel 103, så framgår det dock av förordning nr 2746/72 att det bara handlade om ett tillfälligt tillstånd, eftersom man slutligen fann den rättsliga grunden för dessa åtgärder i andra fördragsbestämmelser.

b) Den omtvistade åtgärdens form av förordning

- 16 Vidare frågas om giltigheten av förordning nr 974/71 kan påverkas av att fördragets artikel 103, särskilt punkt 3, bara medger att de åtgärder som den föreskriver antas i form av direktiv eller beslut, men inte i form av förordningar.

Denna tolkning baseras på lydelsen av artikel 103 och kan motiveras med den omständigheten att institutionerna på konjunkturpolitikens område bara skall ha en samordnande roll.

- 17 Även om medlemsstaterna enligt artikel 103.1 är skyldiga att betrakta sin konjunkturpolitik som en fråga av gemensamt intresse, utesluter inte formuleringen av denna bestämmelse att gemenskapsinstitutionerna å sin sida är behöriga att, utan att det påverkar andra förfaranden i enlighet med fördraget, vidta konjunkturåtgärder inom det egna kompetensområdet.

När det i artikel 103.2 föreskrivs att rådet "enhälligt [får] besluta om lämpliga åtgärder" ges tvärtom denna institution, med ovan angivna förbehåll, den behörighet som behövs för att i princip vidta de konjunkturåtgärder som kan visa sig nödvändiga för att upprätthålla fördragets syften.

Utan en sådan möjlighet, som är nödvändig för all ekonomisk styrning, skulle institutionerna inte kunna fullgöra de uppgifter som de tilldelats på dessa områden.

- 18 Uttrycket "lämpliga åtgärder" i artikel 103.2 anger att rådet också när det gäller åtgärdernas form kan välja den form som det i varje enskilt fall anser lämpligast.

Artikel 103.2 hänvisar således, med förbehåll för kravet på enhälliga beslut, till det allmänna förfarandet för rådets utövande av sina befogenheter så som det beskrivs i artiklarna 145, 155 och 189, däri alltså inbegripet dess rätt att överlåta på kommissionen att genomföra de bestämmelser som rådet fastställt.

Punkt 3 i artikel 103 skiljer sig från punkt 2 genom att den, som framgår av uttrycket "i förekommande fall", räknar med möjligheten av att rådet inte lyckas nå ett enhälligt beslut om genomförande av tillämpningsföreskrifterna för de konjunkturåtgärder som beslutats.

I så fall skulle dessa föreskrifter endast vara bindande för medlemsstaterna med avseende på det resultat som skall uppnås, men överlåta på de nationella myndigheterna att bestämma formen och medlen för detta.

II - Den andra frågan

- 19 Den andra frågan går ut på om giltigheten av förordning nr 974/71 kan påverkas av att som enda kriterium för att beräkna utjämningsbeloppen används växelkursförhållandet mellan D-marken och US-dollar.
- 20 Enligt sista stycket i ingressen till förordning nr 974/71 får de belopp som skall fastställas inte vara högre än vad som är strikt nödvändigt för att utjämna effekterna av valutaåtgärderna.

Det bestrids inte att importen till Tyskland från de stater vars valuta fluktuerar i förhållande till D-marken på ett annat sätt än dollarn, på grund av att man valt ett enhetligt och fast kriterium, beläggs med utjämningsbelopp som inte alltid exakt motsvarar de effekter på valutan som följer av revalveringen av D-marken.

Enligt sökanden i målet vid den nationella domstolen skulle rådet antingen ha differentierat utjämningsbeloppen efter de olika valutornas växelkurs i förhållande till dollarn i de länder som importerar till eller exporterar från Förbundsrepubliken Tyskland och Nederländerna, eller ha beräknat dem enligt ett vägt medelvärde, fastställt på grundval av varuutbytets omfång.

- 21 När rådet i en situation i ständig och närmast oförutsägbar utveckling ställdes inför nödvändigheten att vidta åtgärder med omedelbar verkan, vilka omfattade all import och export av ifrågavarande produkter, gjorde det med rätta en samlad värdering av för- och nackdelarna med det system som skulle införas.

Det kunde utgå ifrån att en differentiering av utjämningsbeloppen efter produkternas geografiska ursprung skulle ha äventyrat systemets användbarhet, särskilt på grund av mångfalden av olika situationer beroende t. ex. på att man i vissa länder tillämpar system med flera växelkurser eller på grund av statshandelsländernas särskilda egenskaper.

Ett sådant system skulle för övrigt ha kunnat ge upphov till en omläggning av handeln som skulle ha varit svår att kontrollera utom genom ursprungsintyg eller övervakning av varurörelserna, vilket kunde ha hämmat den fria rörligheten.

För övrigt hade det kunnat vara verkningslöst beroende på de berörda parternas val av valuta för kontraktet.

Genom att för varje medlemsstat som bemyndigats att införa utjämningsbelopp fastställa storleken på dessa efter förhållandet mellan den nationella valutans officiella och faktiska växelkurs i förhållande till dollarn, ville rådet ta hänsyn till den omständigheten att en ansenlig del av avsluten vid import till dessa stater gjordes i dollar, och att detta vid tidpunkten ifråga var fallet med den största delen av avsluten vid export, särskilt mot tredje land.

- 22 Ett system med ett vägt medelvärde skulle dessutom på grund av sin schablonmässiga karaktär medföra samma olägenheter som det kritiserade systemet utan att kunna garantera världens huvudexportör av jordbruksprodukter det fullständiga skydd som ansågs nödvändigt.

Eftersom de planerade konjunkturåtgärderna bland annat syftade till att kortfristigt utjämna de verkningar av D-markens revalvering som kunde äventyra målet att tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skäligen levnadsstandard, kunde behovet av största möjliga korrigeringsbeaktas.

Även om institutionerna vid utövandet av sina befogenheter måste se till att de avgifter som läggs på näringsidkarna inte är högre än vad som är nödvändigt för att myndigheterna skall kunna nå de uppsatta målen, innebär detta dock inte att denna skyldighet skall avpassas efter en bestämd grupp näringsidkares speciella situation.

En sådan avvägning skulle på grund av de ekonomiska förhållandenas mångfald och komplexitet inte bara vara omöjlig att genomföra. Den skulle dessutom utgöra en ständig källa till rättsosäkerhet.

Det ytterst angelägna kravet att finna praktiskt tillämpbara ekonomiska åtgärder med omedelbar korrigerande verkan måste beaktas vid avvägningen av de intressen som var för handen, och de motiverade i detta fall en helhetsvärdering av för- och nackdelarna med de planerade åtgärderna.

- 23 Det är därför inte bevisat att rådet genom att väga fördelarna mot nackdelarna i ett system som knöt utjämningsbeloppen till förhållandet mellan de berörda medlemsstaternas nationella valuta och dollarn, och välja det tillämpade systemet, på ett uppenbart sätt lade på näringsidkarna avgifter som inte stod i proportion till de syften man ville uppnå.

III – Den tredje frågan

- 24 Den tredje frågan går ut på om giltigheten av förordning nr 974/71 och de förordningar som antagits för dess tillämpning kan påverkas av att det omtvistade utjämningsbeloppet tillsammans med importavgiften överstiger de bundna tullsatsen inom ramen för Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT), nedan kallat "GATT-avtalet" som återfinns under tulltaxenr 0404.
- 25 De tullar som läggs på import av emmentaler och gruyère (tulltaxenr 0404 AI a ur 2) har genom en tullkoncession till följd av ett avtal mellan gemenskapen och Schweiz (EGT nr L 257, 13.10.1969, s. 3, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) bundits vid en sats på 7,5 beräkningsenheter per 100 kg, och denna tullsats återfinns under rubriken "konventionella tullsatsen" i bilaga II till den gemensamma tulltaxa som gällde vid tiden för den omtvistade importen (rådets förordning nr 950/68 av den 28.6.1968, ändrad genom rådets förordning nr 1/72 av den 20.12.1971 – EGT nr L 72, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).
- 26 Det bestrids inte att utjämningsbeloppet tillsammans med importavgiften på samma varor överstiger den bundna satsen om 7,5 beräkningsenheter per 100 kg.

Sökanden i målet vid den nationella domstolen hävdar att den omstridda utjämningsavgiften, när det gäller den överskjutande delen, har införts i strid

med såväl artikel II i GATT-avtalet som bestämmelserna i Gemensamma tulltaxan.

- 27 Enligt artikel 177 i fördraget kan giltigheten av de rättsakter som antagits av institutionerna bara bedömas med hänsyn till en folkrättslig bestämmelse om denna bestämmelse är bindande för gemenskapen och ger enskilda rätt att åberopa den inför domstol.
- 28 Den tullkoncession det är frågan om binder gemenskapen i den omfattning som föreskrivs i artikel II i GATT-avtalet.

Därför bör det prövas om bestämmelserna i GATT-avtalet, särskilt artikel II, ger enskilda i gemenskapen rätt att åberopa dem inför domstol för att bestrida giltigheten av en gemenskapsakt.

För att göra detta bör man se till både andan, uppbyggnaden och ordalydelsen i GATT-avtalet.

- 29 Detta avtal, som enligt ingressen grundas på principen om förhandlingar "som vilar på ömsesidighet och gemensam nytta", kännetecknas av en stor smidighet i bestämmelserna, särskilt de bestämmelser som rör möjligheter till avvikelser, åtgärder som kan vidtas i utomordentligt svåra situationer och lösande av tvister mellan de avtalsslutande parterna.

För tvistlösning omfattar dessa åtgärder, beroende på situationen, skriftliga framställningar eller förslag som skall prövas "med förståelse", undersökningar, eventuellt följda av rekommendationer, samråd med eller beslut av de avtalsslutande parterna, inbegripet beslutet att ge vissa avtalsslutande parter tillstånd att gentemot andra avtalsslutande parter upphäva tillämpningen av alla koncessioner eller andra förpliktelser som följer av GATT-avtalet och slutligen, vid sådant upphävande, möjlighet för den berörda parten att frånträda detta avtal.

Om vissa producenter på grund av ett åtagande enligt GATT-avtalet eller en koncession rörande en preferens lider eller riskerar att lida allvarlig skada, har en avtalsslutande part enligt artikel XIX möjlighet att ensidigt avbryta åtagandet och att dra in eller ändra koncessionen, antingen efter samråd med samtliga avtalsslutande parter eller, vid oenighet mellan berörda avtalsslutande parter, utan föregående samråd om ärendet brådskar och åtgärden är tillfällig.

30 Dessa exempel visar med all tydlighet att artikel II i GATT-avtalet i ett sådant sammanhang inte är av den art att den ger enskilda i gemenskapen rätt att åberopa den inför domstol.

31 Den omständigheten att vissa tulltaxenummer har varit föremål för bilaterala överenskommelser som ingåtts i enlighet med artikel XXVIII i GATT-avtalet för att ändra eller dra in tidigare tullkoncessioner, ändrar inte karaktären på de förpliktelser i detta avseende som gemenskapen påtagit sig.

Giltigheten av förordning nr 974/71 och av tillämpningsförfordningarna till denna kan följaktligen inte påverkas av en bestämmelse i GATT-avtalet eller i de överenskommelser som träffats med stöd av artikel XXVIII i detta.

32 Denna bundna tullsats har emellertid tagits med under rubriken "konventionella tullsatser" i den gemensamma tulltaxan.

Genom att denna bestämmelse ingår i en gemenskapsförordning kan den ge upphov till rättigheter för enskilda som dessa kan åberopa inför domstol.

Bestämmelsen är klar och entydig och ger inte de myndigheter som skall tillämpa den något utrymme för egen bedömning.

Man bör därför pröva om de omstridda utjämningsavgifterna är förenliga med Gemensamma tulltaxan.

33 Även om utjämningsbeloppen verkar avskärmande på marknaden har de i det här fallet en korrigerande verkan på instabila valutors kursfluktuationer, vilka i ett system med gemensam organisation av marknaderna för jordbruksprodukter, baserat på gemensamma priser, kunde förorsaka störningar i handelsutbytet med dessa produkter.

En omläggning av handeln som enbart hade valutamässiga orsaker kunde med hänsyn till målet för den gemensamma jordbrukspolitiken i högre grad anses strida mot det gemensamma intresset än olägenheterna med de omtvistade åtgärderna.

Dessa belopp syftar således till att säkerställa att det normala varuflödet upprätthålls under de exceptionella förhållanden av övergående art som valutasituationen för med sig.

De har dessutom som mål att i ifrågavarande medlemsstat hindra störningar i det interventionssystem som fastställts genom gemenskapslagstiftningen.

Det rör sig dessutom inte om avgifter som medlemsstaterna ensidigt beslutat om utan om gemenskapsåtgärder som med hänsyn till dåvarande exceptiöna omständigheter var tillåtliga inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitikerna.

Rådet har inte genom att besluta om dessa åtgärder överträtt bestämmelserna i Gemensamma tulltaxan.

- 34 Svaret på den tredje frågan blir följaktligen att det vid prövningen av denna inte har framkommit några faktorer som kan påverka giltigheten av förordning nr 974/71 eller av förordningarna nr 1013/71, 1014/71 och 501/72 med anledning av att de omtvistade utjämningsbeloppen tillsammans med importavgiften överstiger den maximala tullsats för tulltaxenr 0404 som bundits inom ramen för GATT-avtalet.

IV - Den fjärde frågan

- 35 Den fjärde frågan går ut på om tillståndet att uppbära utjämningsbelopp, i enlighet med artikel 8.2 i förordning nr 974/71 hade upphört att gälla den 15 mars 1972, vilket var dagen för den omtvistade importen.

Syftet med frågan är att ta reda på om de förutsättningar som fastställs i artikel 8 i förordning nr 974/71 för att denna skulle upphöra att gälla var uppfyllda vid den tidpunkten, på grund av att medlemsstaterna efter Washington-avtalen av den 18 december 1971 hade beslutat att inte längre låta sina valutor flyta, samtidigt som de accepterade en större fluktationsmarginal för valutorna runt en centralkurs än den som fastställdes i Bretton Woods-avtalen.

- 36 I artikel 8 i förordning nr 974/71 fastställs att den upphör att gälla i det ögonblick då alla berörda medlemsstater på nytt tillämpar de internationella bestämmelserna om växelkursernas fluktationsmarginaler runt den officiella pariteten.

Denna bestämmelse syftar till att utjämningsbeloppen skall upphöra så snart alla medlemsstater har beslutat att på nytt hålla sig antingen till de gamla pariteterna eller till de nya pariteter som anmälts till IMF.

37 Avtalen av den 18 december 1971 uppfyllde inte dessa förutsättningar.

Långt ifrån att gå tillbaka till fasta pariteter gick de berörda medlemsstaterna enbart in för att i möjligaste mån upprätthålla centralkurser, som kunde ändras. Dessa arrangemang medgav dessutom fluktuationsmarginaler runt dessa kurser på 2,25 % över och under, vilka ibland kunde leda till kursfluktuationer av samma storlek som de som hade lett till införandet av utjämningsbeloppen.

Tendensen till revalvering av vissa gemenskapsvalutor fortsatte dessutom även efter dessa arrangemang inom ramen för de vidgade fluktuationsmarginalerna, och vid tidpunkten för den omstridda importen nådde D-marken en avvikelse på 13 % från den gamla officiella pariteten, på vilken den höll sig kvar fram till devalveringen av dollarn den 8 maj 1972.

Den omständigheten att de berörda staterna med all säkerhet inte skulle återvända till de gamla pariteterna gentemot dollarn var inte relevant, eftersom de internationella bestämmelser som avses i artikel 8 inte avser en bestämd paritet utan ett system av fasta pariteter.

V - Den femte frågan

38 Den femte frågan går ut på om artiklarna 5 och 107 i fördraget och den resolution som antogs av rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar den 22 mars 1971 om det gradvisa genomförandet av den ekonomiska och monetära unionen skall tolkas som ett förbud för medlemsstaterna vid tidpunkten för den omstridda importen att "släppa sina växelkurser fria", dvs. låta sin valuta flyta fritt.

39 Ett av fördragets viktigaste mål är att skapa ett enat ekonomiskt område, utan inre hinder, inom vilket tullunionen och den ekonomiska unionen gradvis skall förverkligas.

För detta krävs fasta växelkurser mellan de olika medlemsstaternas valutor, och den integration som eftersträvas i fördraget blir därför försenad eller äventyras om denna förutsättning inte uppfylls.

Gemenskapsinstitutionerna och medlemsstaterna är följaktligen skyldiga att tillsammans säkerställa att dessa förutsättningar skapas och upprätthålls.

För detta ändamål föreskrivs i artikel 3 g att förfaranden skall tillämpas som gör det möjligt att samordna medlemsstaternas ekonomiska politik och motverka störningar av jämvikten i deras betalningsbalanser.

Så länge de förfaranden som avses i denna bestämmelse inte införts ger dock artiklarna 5 och 107, i fråga om de enskilda staternas skyldighet att behandla sin valutapolitik som en fråga av gemensamt intresse, medlemsstaterna en beslutandefrihet som förhindrar att den förpliktelse som fastställs i artiklarna 5 och 107 skapar rättigheter för enskilda som de nationella domstolarna skulle vara tvungna att skydda.

- 40 Inte heller rådets resolution av den 22 mars 1971, som huvudsakligen ger uttryck för den politiska viljan hos rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar att införa en ekonomisk och monetär union under de tio följande åren efter den 1 januari 1971, kan på grund av sitt innehåll skapa rättsverkningar som de enskilda skulle kunna åberopa inför domstol.

Rättegångskostnader

- 41 De kostnader som har förorsakats Förbundsrepubliken Tyskland och Europeiska gemenskapernas råd och kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

I målet har domstolen

beaktat rättegångshandlingarna,

hört referentens rapport,

hört de muntliga yttrandena från motparten i målet vid den nationella domstolen, regeringen i Förbundsrepubliken Tyskland, Europeiska gemenskapernas råd och kommission,

hört generaladvokatens förslag till avgörande,

beaktat Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artiklarna 3, 5, 38-47, 103, 107 och 177 i detta,

beaktat Allmänna tull- och handelsavtalet, särskilt artiklarna II och XXVIII i detta,

beaktat det avtal mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Schweiz som ingicks den 7 oktober 1969,

beaktat rådets förordningar nr 804/68 av den 27 juni 1968, 823/68 av den 28 juni 1968, 974/71 av den 12 maj 1971, 1/72 av den 20 december 1971 och 2746/72 av den 19 december 1972,

beaktat kommissionens förordningar nr 1013/71 och 1014/71 av den 18 maj 1971 och 501/72 av den 9 mars 1972,

beaktat rådets resolution av den 9 maj 1971,

beaktat den resolution som rådet och företrädarna från medlemsstaternas regeringar antog den 22 mars 1971,

beaktat protokollet om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol, särskilt artikel 20 i detta,

beaktat rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol.

Mot den bakgrunden och på ovan angivna grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom beslut av den 8 november 1972 förts vidare av Finanzgericht i Baden-Württemberg – följande dom:

- 1) **Vid prövningen av de frågor som ställts har det inte framkommit något som kan påverka giltigheten av rådets förordning nr 974/71 eller av kommissionens förordningar nr 1013/71, 1014/71 och 501/72 om fastställande av de utjämningsbelopp som var tillämpliga vid den tidpunkt som de ställda frågorna avser.**

- 2) Varken artiklarna 5 och 107 i fördraget eller den resolution som rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar antog den 22 mars 1971 om det gradvisa genomförandet av den ekonomiska och monetära unionen kan tolkas som om de i sig själva innebar ett förbud för medlemsstaterna att ändra sina valutors paritet på annat sätt än genom att upprätta en ny fast paritet som kan åberopas av de enskilda inför nationell domstol.

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 24 oktober 1973.

Lecourt	Donner	Sørensen	Monaco	Mertens de Wilmars
Pescatore	Kutscher	Ó Dalaigh	Mackenzie Stuart	

Luxemburg den 24 oktober 1973.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande